

Projektnummer 63624
Projektperiod 060315 - 070531

Slutrapport

Jämställd tillväxt och strukturpåverkan

Eskilstuna 070530
Maria Lönnerek, projektledare
Länsstyrelsen i Södermanlands län

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska unionen

Sammanfattning

Projektet Jämställd tillväxt och strukturpåverkan är EU-finansierat. Det drivs och ägs av Länsstyrelsen i Södermanlands län. Syftet och målet med projektet är att sprida kunskap och information till lokala och regionala beslutsfattare om hälsobranschanalysen i syfte att påverka strukturerna. Vi vill också stärka hälsoföretagens överlevnadsgrad, öka deras ekonomiska tillväxt och skapa sysselsättningen på en växande marknad.

Det totala antalet personer som direkt har berörts och informerats om projektet uppgår till drygt 400 personer. Indirekt har drygt 5 000 personer berörts via mail, hemsidor, nyhetsbrev och intranät.

Projektets aktiviteter publicerades och omskrevs i sju artiklar. Ett radio- och ett tv-reportage gjordes inför Lönsam hälsa seminariet. Spridningen av resultaten har skett såväl lokalt som regionalt och nationellt.

Genom Lönsam hälsa seminariet och hearingen om hälsobranschen – en tillväxtbransch har vi på ett bra sätt spridit information till lokala och regionala chefer/beslutsfattare om projektet och hälsobranschanalysen Frisk tillväxt i hälsobranschen. Vi har knutit kontakter och öppnat upp dörrarna för entreprenörerna i branschen gällande kontakter med politiker inom landsting och kommuner och med branschorganisationer.

Forskning/utbildning

Mälardalens högskola har tack vare hearingen fått en idé om att starta en kurs i kvalitetskontroll av naturprodukter för bland annat hälsobranschföretagare. Högskolan har även startat upp en ny kurs, Konstnärligt arbete för hälsa 15 poäng. Till hösten 2007 ska de dessutom starta ett program som heter Innovationer för hälsa och naturprodukter.

Fortsatt arbete

Lika Villkor hade på sin nationella konferens, Regional utveckling på lika villkor, som mål att bidra till att öka tillväxten i länet genom en satsning på entreprenörskap för kvinnor. Tack vare Lika Villkor och dess arbete med de lokala resurscentra kommer projektet Jämställd tillväxt och strukturpåverkan, få fortsatt betydelse och verkan i samhället. HälsoSam är, liksom de lokala resurscentra, ett nätverk som kommer att ta vid och arbeta vidare med kvinnors företagande och strukturpåverkan. Härigenom får projektet en naturlig fortsättning.

Hälsobranschanalysen Frisk tillväxt i hälsobranschen har blivit omnämnd och citerad i Arbetsrapporten Tema Arbetsliv av högskolan i Dalarna. Lokalt resurscentra i Västerbotten är intresserade av samverkan. Detta är ett bevis på att vi lyckats med spridningen.

Innovation handlar om förnyelse, tänka nytt och ”bryta ny mark” till nytta för individ och samhälle. Sjukvården har i alla tider haft ett ”monopol” på människors vård och hälsa. Genom att kartlägga och synliggöra hälsobranschen som ett komplement har vi kunnat påverka strukturerna lokalt, regionalt och nationellt. Vår förhoppning är att projektarbetet har lett till att fler har inspirerats till att arbeta med hälsobranschens positiva utveckling. Vi har gett branschen näring men den behöver omsorg för en fortsatt stark tillväxt!

JÄMSTÄLLD TILLVÄXT OCH STRUKTURPÅVERKAN.....	4
BAKGRUND	4
REGIONALT TILLVÄXTPROGRAM.....	4
ENTREPRENÖRSKAP	4
INNOVATIONSSYSTEM OCH KLUSTER	4
PROJEKT LIKA VILLKOR	5
MÅL 3-PROGRAMMETS GENOMGÅENDE TEMAN	5
JÄMSTÄLLDHET.....	5
MÅNGFALD OCH FUNKTIONSHINDER.....	5
HÅLLBAR UTVECKLING - MILJÖMÄSSIGT, EKONOMISKT OCH SOCIALT	5
PROJEKT JÄMSTÄLLD TILLVÄXT OCH STRUKTURPÅVERKAN	6
PROJEKTIDÉ	6
SYFTE	6
MÅL.....	7
PROJEKTORGANISATION	7
PROJEKTLEDARE	7
STYRGRUPP.....	7
HANDLEDNING.....	7
SAMARBETSPARTNERS	7
METOD OCH SAMVERKAN	8
PROJEKTGENOMFÖRANDE.....	9
JÄMSTÄLLD TILLVÄXT OCH STRUKTURPÅVERKAN - MÅNADSRAPPORTERING	9
GENOMFÖRDA AKTIVITETER	10
<i>Lönsam hälsa.....</i>	<i>10</i>
<i>Hearing om hälsobranschen – en tillväxtbransch.....</i>	<i>11</i>
<i>Möten med näringslivscheferna.....</i>	<i>12</i>
<i>Business Network International (BNI).....</i>	<i>12</i>
<i>Hälsa & Livsstilmässa</i>	<i>12</i>
<i>Luleå Tekniska Universitet.....</i>	<i>12</i>
<i>Svenska Riksförbundet Nationellt ResursCentrum för Kvinnor (NRC)</i>	<i>13</i>
<i>Möten med Norrbottens resurscentrum.....</i>	<i>13</i>
<i>Möten med HälsoSam.....</i>	<i>13</i>
<i>Forskningsseminarium</i>	<i>13</i>
<i>Massmediautbildning</i>	<i>13</i>
<i>Jämställdhetsseminarium, Afamia Maraha och Lotta Snickare</i>	<i>14</i>
<i>Lika Villkors insatser under 2006.....</i>	<i>14</i>
SYNLIGGÖRANDE OCH SPRIDNING.....	14
RESULTAT OCH SLUTSATSER	15
STRUKTURPÅVERKAN	15
<i>Politiker/beslutsfattare</i>	<i>15</i>
<i>Företagare.....</i>	<i>15</i>
<i>Forskning/utbildning</i>	<i>15</i>
<i>Spridning – direkta och indirekta kontakter.....</i>	<i>16</i>
<i>Avslutningsvis.....</i>	<i>16</i>

Jämställd tillväxt och strukturpåverkan

Bakgrund

Regionalt tillväxtprogram

Projektet Jämställd tillväxt och strukturpåverkan är EU-finansierat. Det drivs och ägs av Länsstyrelsen i Södermanlands län. Södermanlands regionala tillväxtprogram (RTP) utgör en av grunderna för det regionala utvecklingsarbetet som Regionförbundet Sörmland ansvarar för, i samarbete med Länsstyrelsen i Södermanlands län. Regeringens direktiv till RTP innehåller särskilt betoning på hållbar utveckling, där en av förutsättningarna är jämställdhet mellan kvinnor och män.

Det Regionala Tillväxtprogrammet (RTP) är ett instrument för att främja tillväxten i länet. Mot bakgrund av en bred process bland länets aktörer formuleras, i RTP för Sörmland 2004-2007, strategier för hur vi bäst främjar tillväxten i Sörmland. Tillväxtprogrammet samlar många aktörer i en gemensam långsiktig strävan och RTP präglas av ett systemperspektiv för att främja helheten framför enskildheter. Fokus ligger på frågor av strukturell betydelse för tillväxten, även om stora delar av den värdeskapande processen naturligtvis avgörs av enskilda aktörers agerande och verksamheter.

Arbetskraftförsörjning, regionförstoring, entreprenörskap samt innovationssystem och kluster är fyra insatsområden som tillväxtprogrammet lyfter fram. De två sistnämnda områdena har vi framförallt beaktat och arbetat med i projektet Jämställd tillväxt och strukturpåverkan.

Innovationer och innovationssystem genererar tillväxt genom nya idéer och nya sätt att kombinera resurser för högre mervärden. Entreprenören söker hela tiden förändring och har förmågan att exploatera de möjligheter som förändringen skapar. Hon/han kan översätta idéer till nya produkter och tjänster. Fungerande innovationssystem bygger på en fungerande arbetsmarknad. Arbetsgivare och arbetstagare måste kunna mötas och tillgodose varandras behov. En växande region stärker förutsättningarna för detta.

Entreprenörskap

Enligt RTP:n kommer de nya arbetstillfällena att uppstå i nystartade och små företag. För att öka nyföretagandet måste människor ges ökade möjligheter att förverkliga sina idéer. Men det krävs också satsningar på entreprenörskap och utveckling i befintliga företag. Insatserna ska i första hand riktas mot att komma till rätta med de problem som finns idag och mindre mot att stödja det som redan fungerar.

Innovationssystem och kluster

Sörmland har mångårig positiv erfarenhet av arbete med kluster. Länet har varit involverat i ett flertal pilotprojekt. Innovationssystem och kluster handlar om relationer företag emellan men också om relationer mellan företag och det omgivande samhället i form av forsknings- och utbildningsmiljöer, förvaltning och politik.

Satsa på att utveckla processen. Fungerande ledningsnätverk måste utvecklas och de framgångar som hittills uppnåtts vårdas. Erfarenheterna från arbetet måste tas tillvara och gränssnitten mellan olika kluster utvecklas.

Projekt Lika Villkor

Projektet Jämställd tillväxt och strukturlösningskraft bygger på den branschanalys som det nationella pilotprojektet Lika Villkor gjort som drivs av Länsstyrelsen i Södermanlands län. Lika Villkor utvecklar metoder för att synliggöra och ta tillvara företagande kvinnors idéer och utvecklingskraft i lokalt och regionalt utvecklingsarbete. I det ingår att göra branschanalyser om växande branscher. Den första branschanalysen som tagits fram inom ramen för Lika Villkor är Frisk tillväxt i hälsoindustrin. Den har fokus på den alternativa hälsoindustrin, det vill säga företag som säljer tjänster eller produkter till en privat marknad. (www.likavillkor.se).

Mål 3-programmets genomgående teman

Jämställdhet

Jämställdhet handlar om förhållandet kvinnor och män. Jämställdhet är begränsat till kön. Inom forskningen skiljer man på biologiskt kön och socialt kön även kallat genus. Socialt kön eller genus är sociala konstruktioner som skapas utifrån uppfostran, kultur, ekonomiska rammar, maktstrukturer och politisk ideologi. Kön är något man föds med medan genus är något man formas till. Kön har betydelse för hur människor bemöts, för våra förväntningar, hur verksamheter utformas och för våra arbetsvillkor. Därför är jämställdhet en fråga som berör oss alla.

För att främja och öka kvinnors företagande behövs det riktade satsningar på rådgivning, finansiering och stöd för kvinnliga företagare. I projektet Lika Villkor ingår alla lokala resurscentra i länet. Samtliga resurscentra arbetar för kvinnor genom olika aktiviteter med genusmedvetna tjänster inom affärsrådgivning, affärsutveckling, projekt och opinionsbildning med att integrera jämställdhetsperspektiv i det lokala tillväxt- och näringslivsarbetet. Genom att ta tillvara både kvinnors och mäns resurser, kunskap, erfarenheter och idéer ökar förutsättningarna till ett mer mångfacetterat näringsliv i länet.

Under projektets gång har vi i våra inbjudningar, konferenser, intervjuer och broschyrer medvetet tänkt på utformningen utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Under Lönsam hälsa seminariet hade vi bjudit in lika många kvinnor och män som talare/föreläsare. Vad gäller representanterna från våra samarbetspartner är de jämt fördelade mellan kvinnor och män. Styrgruppen består av 80% kvinnor, vilket speglar könsfördelningen i hälsoindustrin. (Se branschanalysen Frisk tillväxt i hälsoindustrin).

Projektledaren har medverkat på två föreläsningar om jämställdhet, ett med inriktning mot jämställdhetsintegrering och ett med fokus jämställdhet och ledarskap. Projektledaren har tidigare medverkat i länets jämställdhetskommitté. Att arbeta för jämställdheten är ju, som vi tidigare skrivit, ett mål inom ramen för projektet, vilket även projektnamnet antyder.

Mångfald och funktionshinder

Inom den alternativa hälsoindustrin finns det många människor med utländsk härkomst som startar upp egna företag. De har på lika villkor som svenskfödda egenföretagare bjudits in till aktiviteterna. När det gäller funktionshindrade har ingen aktiv satsning gjorts för att bjuda in just den målgruppen. Inbjudningarna som skickades ut var adresserade till beslutsfattare/politiker, branschföretagare, chefer, ekonomiansvariga, privatpersoner med fler. Vi såg till att lägga aktiviteterna på sådana platser att det var möjligt för funktionshindrade att medverka.

Hållbar utveckling - miljömässigt, ekonomiskt och socialt

Tillväxten är en förutsättning för att kunna utveckla och trygga vår gemensamma välfärd. Att människor tar ett aktivt ansvar för sin egen utveckling är en av de viktigaste drivkrafterna för att åstadkomma en förändring. Politiken kan hjälpa till genom att skapa bra generella förutsättningar,

men utan aktiva medborgare och entreprenörer kommer vi ingen vart i byggandet av välstånd. Inflytande över arbetsorganisationen och möjligheten till påverkan på arbetsplatsen är exempel på friskfaktorer som tillsammans med ny kunskap om hälsofrämjande arbetsplatser bättre kan ta tillvara de mänskliga resurserna. För att lyckas med den föresatsen måste vi bättre ta tillvara de mänskliga resurserna och bekämpa ohälsa i arbetslivet. Det innebär att vi måste synliggöra arbetets tudelning i form av ohälsa, segregation, arbetslöshet och ett allt högre tempo för de som har ett arbete. För att skapa tillväxt i länet måste vi skapa ett hälsosamt och hållbart arbetsliv.

Regeringens förhoppning är att tillväxtprogrammen utvecklas till ett instrument att inspirera och stimulera människor att öka sitt engagemang i lokalt och regionalt utvecklingsarbete. Frågorna är inte enkla men desto mer utmanande. Förbättringar sker inte av sig självt. Förändringar och förnyelse uppstår först när människor engagerar sig och tar tag i de möjligheter som finns i vår omgivning¹.

Projektet Jämställd tillväxt och strukturpåverkan syftar just till att sprida kunskap och information om hälsobranschen – en tillväxtbransch. Syftet var att öka förståelsen och förutsättningarna för branschen. Under projektets gång har vi medvetet nyttjat olika nätverk som har någon form av relation till hälsobranschen med ambition att fler ska få upp ögonen för de stora möjligheter branschen ger.

På individnivå har hälsoföretagarna genom projektets aktiviteter kompetensutvecklats. Projektet har vidare på organisationsnivå skapat och utvecklat nätverk som kan bilda kluster där näringsliv, forskning och samhälle utgör en stark grund för fortsatt tillväxt.

Projekt Jämställd tillväxt och strukturpåverkan

Projektidé

Utifrån RTP:n och det nationella pilotprojektet Lika Villkors framtagande av branschanalysen, Frisk tillväxt i hälsobranschen förstod Länsstyrelsen i Södermanlands län att det fanns behov, hos såväl branschföretagare och affärsrådgivare som presumtiva företagare och allmänheten, av kunskap och information om hälsobranschen. Att utveckla positiva attityder, förhållningssätt och bemötande för invandrare, ungdomar och kvinnor ingår också i RTP:n. Projektet verkar för att bättre främja företagandet bland dessa grupper med speciellt fokus på kvinnor.

Syfte

- Sprida kunskap och information till lokala och regionala beslutsfattare om hälsobranschanalysen i syfte att påverka strukturerna.
- Att förbättra villkoren för både branschen och för kvinnors företagande för att tillväxten i branschen ska kunna öka.

¹ Målet är hållbar tillväxt, Regeringskansliet.

Mål

- Förbättra rådgivningen och övrig service till presumtiva etablerade företag i branschen.
- Främja den ekonomiska tillväxten hos hälsoföretagen och därmed i länet.
- Bidra med ökad kunskap om branschen och därmed bättre beslutsunderlag för fortsatta satsningar i branschen.
- Skapa nätverk med aktörer som ger ökade möjligheter till samarbete/samverkan för att påverka rådande strukturer.
- Stärka hälsoföretagens överlevnadsgrad, öka deras ekonomiska tillväxt och skapa sysselsättningen på en växande marknad genom att påverka strukturerna.

Projektorganisation

Länsstyrelsen i Södermanlands län är projektägare. Länsstyrelsen är den statliga myndighet som finns närmast människorna i varje län. Länsstyrelsen har i uppdrag att förverkliga regeringens politik på länsnivå. Länsstyrelsens uppdrag är att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle för nuvarande och kommande generationer sörmlänningar.

Länsstyrelsen har en rad olika uppgifter att samordna för länets alla medborgare. Det görs i samråd med många andra myndigheter både i länet och på nationell nivå och tillsammans med alla kommuner, organisationer och företag i länet. Länsstyrelsens uppdrag fås varje år av regeringen i ett sk regleringsbrev. Utöver de uppgifter som länsstyrelsen normalt ska lösa, kommer ett antal särskilda uppdrag och projekt. Jämställd tillväxt och strukturpåverkan är ett sådant projekt.

Projektledare

Den 1 december 2006 anställdes Maria Lönnerek som projektledare för projektet Jämställd tillväxt och strukturpåverkan. Kontaktperson för projektet har varit Marianne Karlberg, projektledare för Länsstyrelsens projekt Lika Villkor.

Styrgrupp

I projektets informella styrgrupp har följande parter ingått. Lika Villkors projektledare Marianne Karlberg (ansvarig), Regionalt resurscentrum i Södermanland, Margareta Bergmark Women Power, Peter Eklund Länsstyrelsen (tom 31/12-06) samt projektledaren Maria Lönnerek. Styrgruppens funktion har varit rådgivande och övervakande gällande syfte och mål samt framåtsyftande och engagerande i principiella frågeställningar rörande projektets utveckling. Styrgruppen har haft löpande telefon- och mailkontakt under projektets gång. Representanter från respektive organisation har också medverkat på de aktiviteter som genomförts.

Handledning

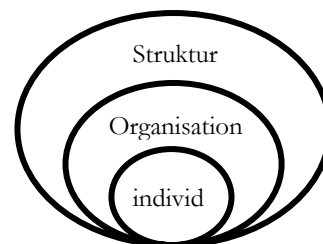
Länsstyrelsens nationella pilotprojektet Lika Villkors projektledare, Marianne Karlberg, tillika jämställdhetsexpert har varit projektledarens handledare under projektperioden. Marianne och projektledaren, Maria Lönnerek har haft kontinuerliga träffar under projektets gång för att diskutera upplägg, genomförande och strategiska metodval.

Samarbetspartners

RTP-grupperna i länet, Regionförbundet, de lokala resurscentra, näringslivscheferna, det nationella pilotprojektet Lika Villkor och Genväg Sörmland har varit viktiga samarbetspartners. Alla grupperna har varit betydelsefulla för projektet främst vad gäller spridning. Grupperna har dessutom haft såväl jämställdhetsperspektiv som tillväxtperspektiv, vilket stärker vårt arbete.

Metod och samverkan

Projektledarna för det nationella projektet Lika Villkor har arbetat efter individ, organisations- och strukturmodellen. De har växelspelat mellan de tre nivåerna vilket lett till ett gott resultat. De startade med individnivån genom de lokala resurscentras rådgivning till kvinnor som ville starta eget inom hälsobranschen.

Inom ramen för Lika Villkor anordnade och organiserade de lokala resurscentra möten, föreläsningar och seminarier för de potentiella företagarna. Syftet var att de skulle få träffa likasinnade. Målet var bland annat att företagarna skulle upptäcka gemensamma nämnare hos varandra och på vilket sätt de skulle kunna samarbeta. Intresse för branschen fanns, liksom företagande. För att göra branschen mer känd och öka förståelsen för den, bjöd projektledarna för Lika Villkor in beslutsfattare/politiker, kommun- och branschföreträdare (strukturen) till möten/seminarier för att nå tillväxt på ett optimalt sätt.

Ovanstående modell har anammats i projektet Jämställd tillväxt och strukturpåverkan. Vi har liksom Lika Villkor växelspelat mellan de olika nivåerna. Målet med projektet Jämställd tillväxt och strukturpåverkan, var liksom namnet säger strukturpåverkan. Därav har vårt fokus och vår tyngdpunkt legat mest där. Givetvis har organisations- och individnivån också berörts.

Som nämnts tidigare har vi arrangerat ett antal aktiviteter. Till den första aktiviteten, Lönsam hälsa, bjöd vi in chefer, personalansvariga, beslutsfattare och branschföretagare. Här berördes alla nivåer. Som individ och företagare utvecklade de sina kunskaper i bland annat säljargument och skatteregler. Organisationsmässigt anordnade vi, från Länsstyrelsens sida, seminariet och bjöd in till dialog. Vi informerade målgruppen (strukturen) om hälsobranschen. På liknande sätt anordnades hearingen.

Genom ovanstående modell har vi på ett bra sätt kombinerat analys, teori och praktik. Vi har nått ut till många på kort tid samt försäkrat oss om att de budskap vi spridit har gjort avtryck i strukturen, vilket gör att en fortsatt utveckling och tillväxt av hälsobranschen kan förväntas.

Projektet har bland annat samverkat med företagarnätverket HälsoSam – Sverige². HälsoSam bildades som ett resultat av Lika Villkors insatser för hälsobranschen. HälsoSam består av företagare inom hälso- och friskvårdsbranschen över hela landet. De är en ideell förening av aktiva företagare med gedigna utbildningar inom respektive yrkesområde. Företagare med kortare utbildning som är verksamma som aktiva hälsoentreprenörer ingår också. Slutligen finns stödmedlemmar som stöder den alternativa hälsobranschen i sitt arbete. HälsoSam för ut information till allmänhet och myndigheter om mångfalden inom friskvård och den alternativa medicinen. Föreningen anordnar möten, föredrag och kurser för kunskapsutbyte samt stöder projekt som rör gemensamma intressen.

Visionen är ett friskare Sverige. HälsoSam ska bidra till att minska sjukskrivningar och öka hälsan och välbefinnandet hos människan. HälsoSams mål är att vara en plattform för samverkan i affärsnytta och kundnytta, vilket leder till ökad tillväxt i hälsobranschen i Sverige. Samtidigt blir branschen mera lättillgänglig för alla. Målen de konkret arbetar för är acceptering av alternativvård, hälsocheckar, friskvård på recept och momsbefrielse för alternativvård. HälsoSam och projektet Jämställd tillväxt och strukturpåverkan har likartade mål.

² Skrivs fortsättningsvis som HälsoSam.

Projektgenomförande

Branschanalysen Frisk tillväxt i hälsobranschen gav oss vägledning om vad branschföretagarna, affärsrådgivarna och samhället frågade efter vad gäller den alternativa hälsobranschen. Resultatet visar att det finns 320 företag inom den alternativa hälsobranschen i Södermanland (2005). Av dessa företag drivs 85% av kvinnor, främst som enskild firma (80%). Nästan vart tredje företag som drivs av kvinnor i Södermanland är ett företag inom den alternativa hälsobranschen. Ett annat intressant resultat är att huvuddelen av det totala antalet företag som startas av män, är betydligt äldre företag³. Branschtillväxten i Södermanland beror med andra ord på att kvinnor har startat företag och de etablerar sitt företag oftare i form av enskild firma.

Det är en relativt ung bransch i så motto att en stor andel av företagen har startats under de senaste åren. Det finns inte uppgifter om etableringsår för alla företag, utan för drygt hälften av dem. Av dessa startade 27 procent mellan 2001 och 2004.

Hur betydelsefull är den alternativa hälsobranschen i Södermanland? Svaret beror självklart på vilket perspektiv man har. Att den är betydelsefull framgår ju av, som vi påpekat tidigare, att vi fann över 300 företag i branschen och att fler tillkommer.

Ett nationellt mål är att bredda perspektivet på entreprenörskap och att Sverige behöver fler och många typer av entreprenörer. I Sverige har de tre målgrupperna kvinnor, invandrare och ungdomar därmed hamnat i fokus. Allt fler offentliga stödformer introduceras för dessa målgruppers behov, enligt en ny doktorsavhandling⁴ av Karin Berglund vid Mälardalens högskola.

Jämställd tillväxt och strukturpåverkan - månadsrapportering

Den 1 december 2006 anställdes Maria Lönnerek som projektledare för att driva projektet Jämställd tillväxt och strukturpåverkan. Den första månaden⁵ ägnades åt att strukturera projektet, dvs läsa in sig på projektplanen och branschanalysen samt diskutera med sakkunniga⁶ och försöka bilda sig en uppfattning om projektet och dess mål.

Under januari bestämdes vilka aktiviteter som skulle genomföras under projektperioden samt att en revidering av budgeten gjordes. Projektledaren fortsatte även att läsa rapporter, tidskrifter, olika hemsidor med mera för att få en klarare och tydligare bild om branschen. Projektledaren började även att utveckla en presentationsfolder. Under denna månad träffade projektledaren företagslotsen i Trosa samt näringslivsassistenten i Gnesta kommun. Målet var att träffa alla nio näringslivscheferna/lotsarna inom ramen för projektet. (Se rubrik näringslivschefer för mer information).

Februari ägnades åt att planera det första seminariet, som fick namnet Lönsam hälsa. Målet med seminariet var att sprida kunskap och information om hälsobranschanalysen samt att vi ville ge målgruppen information om avdragsgill friskvård, ekonomiska effekter av friskvård samt hur man förbättrar sina medarbetares hälsa på ett för arbetsgivaren lönsamt sätt. Vi ville även låta stora och små företag träffas, business to business, för att öka den ekonomiska tillväxten.

Projektledaren fortsatte under denna månad att träffa näringslivscheferna, denna gång träffade projektledaren näringslivschefen i Flen. Projektledaren medverkade på företagarnätverket HälsoSam medlemsmöte.

³ Dvs företag som har drivits under flera år.

⁴ Jakt på entreprenörer, 2007.

⁵ Se bilaga 1 för månadsrapporter.

⁶ Handledaren Marianne Karlberg, konsulten Margareta Bergmark, Mälardalens högskola, Företagarnätverket HälsoSam med flera.

Mars ägnades åt att förbereda och genomföra seminariet Lönsam hälsa. Målgruppen var i första hand chefer och personalansvariga på större företag. Företagarnätverket HälsoSam arrangerade i samband med seminariet en mässa. (Se rubrik Lönsam hälsa för resultat). Vidare i mars riktades fokus på nästa aktivitet, en hearing om hälsobranschen. Projektledaren drog upp riktlinjerna tillsammans med Marianne Karlberg, projektledare för Lika Villkor.

Under samma månad träffade projektledaren näringslivssekreteraren i Vingåker samt näringslivsdirektören i Eskilstuna.

I april låg fokus på hearingen i Nyköping. Det var också under denna månad som projektledaren upplevde en positiv utveckling och tydlighet med projektet.

Hearingen om hälsobranschen – en tillväxtbransch ägde rum den 18 april på Qvarnen Konferens i Nyköping. Syftet med hearingen var strukturpåverkan och information om hälsobranschanalysen. Vi bjöd in beslutsfattare/politiker, kommunföreträdare, branschföretagare och privatpersoner. Se rubrik hearing för resultat.

Projektledaren träffade näringslivschefen i Strängnäs kommun, chefen för Strategi och Tillväxt i Nyköping samt vd:n på Onyx Näringslivsutveckling för Nyköping och Oxelösund.

Maj har till större delen ägnats åt summering av projektet, där slutrapporten har tagit den största delen av projektledarens tid. Dessutom träffade projektledaren näringslivschefen i Katrineholm under denna månad, vilket betyder att målet med att träffa samtliga nio näringslivschefer är uppnått.

I slutet av maj medverkade projektledaren på Lika Villkors nationella konferens, Regional utveckling på lika villkor, i Stockholm. Syftet med konferensen var att diskutera framgångsstrategier, metoder och erfarenheter där beslutsfattare, aktörer och företagare delade med sig av sina kunskaper. Målet med konferensen var att bidra till att öka tillväxten i landet genom en satsning på entreprenörskap för kvinnor. Projektledaren gjorde en projektredovisning för Stabs- och utvecklingsenheten på Länsstyrelsen innan projektet avslutades.

Genomförda aktiviteter

Lönsam hälsa

Seminariet blev välbesökt. Ett 50-tal chefer, personalchefer och hälsobranschföretagare deltog från såväl privata som offentliga företag, stora och små.

Friskvård är en investering för företag, i synnerhet avseende konkurrenskraft. Det var föreläsarnas budskap under seminariet. Deltagarna fick matnyttig information om avdragsgill friskvård, ekonomiska effekter av friskvård samt hur man förbättrar sina medarbetares hälsa på ett för arbetsgivaren lönsamt sätt. Detta ökar hållbarhetsperspektivet för båda parter.

Föreläsaren och skattejuristen Hans Nilsson från Öhrlings PricewaterhouseCoopers fick en aha-upplevelse. *”Att det var en sådan mångfald i branschen, visste jag inte. Intressant är ju också att man kan sätta ekonomi på skattereglerna”.*

HälsoSam avslutade dagen med en mäsä där de presenterade sina verksamheter. Intresserade fick möjlighet att prova-på olika behandlingar som företagarna med glädje visade upp och givetvis ville sälja in till de större företagen. Ett resultat blev att HälsoSam fick en mycket intressant kontakt med Länsarbetsnämnden samt att ett företag blev intresserad av att göra hälsobokslut.

Det massmediala positiva intresset inför och under seminariet var mycket stort. Resultatet blev att tidningarna Eskilstuna Kuriren, Folket och Södermanlands Nyheter, Radio Sörmland och Östnytt uppmärksammade seminariet. Länsstyrelsens jämställdhetsprojekt Genväg Sörmland skrev också om resultatet av seminariet.

Hearing om hälsobranschen – en tillväxtbransch

Hearingen var välbesökt. 55 beslutsfattare/politiker, myndighets- och kommunföreträdare, branschföretagare samt privatpersoner var närvarande. Projektledaren Maria Lönnerek hälsade alla välkomna och redogjorde för projektet Jämställd tillväxt och strukturpåverkan samt presenterade resultatet av hälsobranschanalysen ”Frisk tillväxt i hälsobranschen”. Peter Eklund från Länsstyrelsen i Södermanlands län tog vid efter Maria och pratade om tillväxt och hållbar utveckling, ett mycket uppskattat anförande.

Barbro Trum från Trum Management berättade om projektet Q30 – ett affärsutvecklingsprojekt för företagerskor, vilket var mycket intressant och givande. Barbro uttryckte sig så här efter hearingen:

”Utmärkt att det fanns både politiker och tjänstemän som fick möjlighet att lyssna och komma till tals. Det är bra att beslutsfattarna får möta människor som befinner sig i verkligheten. Positivt att företagare fick komma till tals i ett forum med möjlighet att påverka beslutsfattarna. Självt fick jag med mig mycket och det väckte många tankar. Bra slut på en pågående process”.

Moderatorn Lotta Gröning presenterade paneldeltagarna och inledde debatten med att fråga panelen ”hur viktig är hälsobranschen just nu?”. Under hearingen fanns det mycket energi i rummet såväl hos panelen som i publiken. Lotta ställde bra frågor vilket resulterade i livliga och intressanta diskussioner. Publiken var mycket engagerad. Lotta lyckades på ett bra sätt kombinera ”sina” frågor med publikens. Entusiasmen, nyfikenheten och intresset var stort, en lyckad dag helt enkelt!

Det massmediala intresset var även till detta seminarium mycket stort. Resultatet blev att tidningarna Eskilstuna Kuriren, Folket och Södermanlands Nyheter uppmärksammade hearingen på ett positivt sätt. Södermanlands Nyheter var även på plats med reporter och fotograf.

Inför hearingen satte vi in en annons i Södermanlands Nyheter där vi bjöd in allmänheten. Från projektet och Länsstyrelsens sida lyckades vi sprida vårt budskap till önskad målgrupp. Vi bredade också vårt nätverk samt banade väg för branschföretagarna att stärka sin samverkan med aktörer och andra branschföreträdare. Kajsa Olsson Gustaver, åhörare och ägare till företaget Solfloden styrker vårt uttalande, liksom landstingspolitikern Ylva G Karlsson (mp).

”Det är värdefullt för oss företagare att branschen lyfts fram. Projektet har gett många möjligheter att knyta kontakter och nätverka”. (Kajsa Olsson Gustaver).

”Jag fick insikt om att hälsobranschföretagarna aktivt arbetar med att organisera och strukturera branschen, vilket gladdde mig. Som politiker har jag saknat insynen i branschen. Tack vare hearingen har jag fått en ingång och en part att diskutera med”. (Ylva G Karlsson).

Möten med näringslivscheferna

För att lyckas med målen att främja den ekonomiska tillväxten hos hälsoföretagen, att bidra med ökad kunskap om branschen, att skapa nätverk med aktörer, att stärka hälsoföretagens överlevnadsgrad, öka deras ekonomiska tillväxt och skapa sysselsättningen på en växande marknad genom att påverka strukturerna, träffade projektledaren samtliga näringslivschefer.

Projektledaren informerade näringslivscheferna om hälsobranschanalysen och projektets (Jämförd tillväxt och strukturpåverkan) mål och syfte. Projektledaren lät sig informeras om hur respektive kommun arbetar med småföretagande, om kommunerna stöttar några särskilda branscher och om kommunerna har några bidrag med mera. Ingrid Gustafsson, näringslivschef Flens kommun säger *”tack vare projektet har jag fått nya positiva perspektiv på hälsobranschen. Jag önskar att fler branscher skulle behyas på samma sätt”*.

Alla nio kommuner arbetar på ett positivt sätt med företagsutveckling. De anordnar månatliga frukostmöten samt bjuder in företagarna till olika seminarium. Alla näringslivschefer gör företagsbesök, mer eller mindre frekvent. I vissa kommuner har man valt att ha fokus på en viss bransch under en viss tid för att ”få fart på den”. Fyra kommuner har uppmärksammat och arbetat aktivt med hälsoföretagarna. Samtliga kommuner har anställda som aktivt arbetar med friskvård. En kommun har bidragit med projektmedel till företagarnätverket HåloSam i syfte att öka sysselsättningen och tillväxten i ”sin” kommun och länet som helhet.

Business Network International (BNI)

Den 13 februari var projektledaren inbjuden till affärsnätverket BNI. BNI startade för drygt 20 år sedan i USA och fanns vid årsskiftet 05/06 i 26 länder runt om i världen.

I Sverige bildades det första BNI-teamet 1999. Idag träffas drygt 80 affärsteam från Luleå i norr till Malmö i söder och antalet team ökar hela tiden. Temat för träffen var hälsa. Cirka 30 företagare från olika branscher deltog. Syftet med Marias medverkan var att sprida kunskap om hälsobranschen med fokus på seminariet samt att knyta kontakter. Träffen gav resultat då vi fick in ett antal anmälningar till seminariet samt att Maria kunde lotsa några hälsoföretagare vidare till nätverket HåloSam.

Hälsa & Livsstilmässa

Söndagen den 4 mars var det hälsomässa i MunktellArenan. Projektledaren besökte mässan dels för att observera vilka utställarna var och dels för att få en uppfattning om vad arrangörerna lade tonvikt på. Projektledaren intervjuade arrangören samt pratade med ett antal mässutställare. Resultatet blev att många mässutställare intresserade sig för projektet och företagarnätverket HåloSam. Projektledaren mailade information till ett tiotal intressenter. En av mässutställarna, Linda Eriksson från Ki-Kliniken i Stockholm medverkade på Lönsam hälsa seminariet.

Luleå Tekniska Universitet

Under en seminariedag på Luleå Tekniska Universitet med temat "Inventering och mätande av ekonomiska och sociala effekter i kluster och innovationssystem" presenterades inventeringen av den alternativa hälsobranschen i Sörmland som ett praktikfall.

Svenska Riksförbundet Nationellt ResursCentrum för Kvinnor (NRC)

NRC:s årsmöte ägde rum i Eskilstuna. Anne Forsberg från Sorsele kommun efterfrågade information om hälsobranschanalysen samt hur vi arbetat i projektet med seminarier och föreläsningar med mera. Marianne Karlberg delgav henne den informationen.

Möten med Norrbottens resurscentrum

HälsoSams ordförande, Margareta Rane och sekreterare, Eva-Marie Nilsson bjöds in av Piteås lokala resurscentra och Bodens lokala resurscentra för att redogöra för hur nätverket HälsoSam bildades. Piteå liksom Boden är i startgroparna vad gäller att bygga upp ett företagarnätverk för hälsobranschen. Margareta och Eva-Marie berättade om den process som HälsoSam varit med om, dvs från projektet Lika Villkor – branschanalysen – nätverksträffar med Eskilstuna och Flens lokala resurscentra – HälsoSam bildades – HälsoSams arbetsgrupper - projektet Jämställd tillväxt och strukturpåverkan.

Möten med HälsoSam

Projektet Jämställd tillväxt och strukturpåverkan har under projektets gång löpande informerat företagarnätverket om projektets mål och syfte samt vilka aktiviteter som kommer att genomföras. Projektledaren träffade nätverkets ordförande och sekreterare i ett tidigt skede, vilket gjorde att de hade möjlighet att påverka innehållet i aktiviteterna utifrån deras synvinkel och behov.

Projektledaren har medverkat på såväl styrelsemöte och medlemsmöte som årsmöte. HälsoSam medverkade på Lönsam hälsa seminariet dels som åhörare, men även som mässutställare. Resultatet blev att de fick många nya kontakter med andra företag, stora och små, samt att de förkovrade sig i skatteregler och ekonomiska effekter av friskvård.

Under den tidigare nämnda hearingen medverkade Eva-Marie Nilsson, HälsoSams sekreterare, i panelen. HälsoSam blev tack vare hearingen, framförallt uppmärksammat av Landstinget och branschorganisationen KAM (Kommittén för alternativ medicin). De fick även en bra kontakt med affärsutvecklaren och kommunikätören Barbro Trum. Barbro har 20 års erfarenhet av ledarskap inom besöksnäringen. Hon är också känd för att ha drivit Q30 projektet, ett affärsutvecklingsprojekt för företagskor där hon bland annat pratar om kvalitetssäkring för den alternativa hälsobranschen.

Forskningsseminarium

Den 24 januari deltog projektledaren på ett forskningsseminarium på Mälardalens högskola i Västerås. Bland annat presenterade Professor Guy Ahonen resultatet av en lyckad satsning på kommunal företagshälsovård: ”Druvan – hur en kraftig investering i medarbetarnas välmående gav tydlig avkastning i form av minskad sjukfrånvaro, förbättrad arbetsförmåga mm”. Stefan Lundström, universitetsadjunkt, berättade om ”Arbetsresan som vardagsmotion”. Syftet var att få input från forskarvärlden avseende möjligheter till strukturpåverkan inom området. Det är en nyttig kunskap som är värdefull att kunna förmedla vidare då statusen kring hälsobranschen kommer att öka ju mer forskning som bedrivs och sprids kring ämnet. Tack vare seminariet anlätades universitetsadjunkten och hälsorevisorn Stefan Lundström till Lönsam hälsa seminariet som ägde rum den 15 mars i Eskilstuna.

Massmediautbildning

Inom ramen för Lika Villkor anordnades en massmediautbildning i Malmköping. Syftet var att få kunskaper om hur man bygger relationer med media, vad man bör tänka på i kontakten med media, förståelse för hur journalisten arbetar, presskommunikationens byggstenar och genusperspektiv på massmediahantering. Klara Ahlqvist-Gustafsson, grundare och byråchef för ”greatness” var en mycket duktig föreläsare. Hon blandade teori med praktik, vilket gjorde det lätt att omsätta

budskapet till sin egen arbetssituation/projekt. Ett delmål i projektet var att få massmedial uppmärksamhet, dels för att vi ville nå ut med vårt budskap till en stor massa och dels för att vi ville väcka intresse för hälsobranschen såväl lokalt, regionalt som nationellt. Projektledaren fick under utbildningsdagen bra tips på ”små knep” som hon kunde använda i sina pressmeddelanden. Med facit i handen lyckades vi bra, se resultat för mer information.

Jämställdhetsseminarium, Afamia Maraha och Lotta Snickare

Projektledaren var på internutbildning om jämställdhet med Afamia Maraha på Länsstyrelsen. Utbildningen riktade sig till alla anställda på Stabs – och utvecklingsenheten, i vilken projektledaren ingår. Det var en grundläggande utbildning kring jämställdhet där Afamia blandade teori med praktiska övningar. Intressant och matnyttig kunskap som projektledaren tagit med sig i sitt arbete med att driva projektet. Jämställdhet ingår ju dessutom som ett av ESF-rådets genomgående teman.

Den 25 april var projektledaren på ett seminarium om jämställdhet och ledarskap. Lotta Snickare var föredragshållare. Syftet var att öka kunskapen om och insikten i jämställdhetsfrågor. Lotta har tillsammans med Liza Marklund skrivit boken ”Det finns en särskild plats i helvetet för kvinnor som inte hjälper varandra”. Lotta pratade utifrån ovannämnd bok samt om sin forskning om jämställdhet och ledarskap. Hon resonerade också om hur man kan upptäcka ojämställdhet både privat och i arbetslivet.

Lika Villkors insatser under 2006

Den 15 mars 2006 anordnade projektledarna för Lika Villkor ett seminarium i Malmköping. Ett 100-tal åhörare var på plats för att bevittna lanseringen av hälsobranschanalysen. Politiker/beslutsfattare, kommunföreträdare, myndigheter, forskare från ett antal olika högskolor samt hälsobranschföretagare var närvarande. Företagarnätverket HälsoSam bildades.

Den 20 juni 2006 träffade Marianne Karlberg tillsammans med Margareta Bergmark Women Power, Eva-Marie Nilsson och Margareta Rane HälsoSam, Landstingets Strategiska utskott för att sprida information om hälsobranschanalysen.

Synliggörande och spridning

Projektet har fått massmedial uppmärksamhet i Eskilstuna Kuriren, Folket, Södermanlands Nyheter, Radio Sörmland och Östnytt. Vidare har projektet omskrivits i Lika Villkors nyhetsbrev, Genväg Sörmlands nyhetsbrev, Länsstyrelsens hemsida och dess intranät.

Projektledaren har haft sin arbetsplats i Munktell Science Park (MSP) där det är ett 50-tal företag och 100-tal medarbetare arbetar. Det har gjort det lätt att sprida projektets budskap. Där arrangeras dessutom en hel del seminarier och aktiviteter (Industriforum, Entreprenörskapsveckan, Företagsamma kvinnor, Klubb PS m fl) för olika målgrupper på Science Park, vilket gjort att projektledaren kunnat sprida projektets informationsfolder under aktiviteternas pausar med mera.

Vad gäller spridning av Europeiska socialfondens delfinansiering har projektledaren haft en skylt uppsatt ”här pågår ESF-projekt”, ESF-loggan har funnits med på visitkorten och under varje aktivitet har projektledaren berättat att det varit ett EU-finansierat projekt. I alla inbjudningar har loggan funnits med, liksom på hemsidorna. Projektledaren har även informerat intresserade personer om att möjligheten finns att söka bidrag från ESF.

Resultat och slutsatser

I och med att projektarbete är en process (med sikte på ett nyläge inom en femårsperiod) så har vägen till målbilden vid projektstarten, för Jämställd tillväxt och strukturpåverkan varit flexibel. Riktlinjen är ett hälsosamt samhälle, med budskapet att skapa mötesplatser mellan små och stora företag, business to business, för att öka tillväxten och företagandet i länet. Ju längre tiden gick och ju ”säkrare” projektledaren blev, desto tydligare blev det att vikten av att sprida kunskap om hälsobranschanalysen var betydelsefull. Trots att några avvikelser gjorts har det funnits en röd tråd genom hela projektet, från projektplan till genomförande. Avvikelserna gjorde att projektet blev mer tydligt och stringent. Ett nytryck av branschanalysen, Frisk tillväxt i hälsobranschen, var planerat och budgeterat. Omständigheter gjorde att det aldrig blev något nytryck, dock har ett antal kopior tryckts upp samt hänvisningar gjorts till Lika Villkors hemsida, där analysen finns att ladda hem.

Strukturpåverkan

Politiker/beslutsfattare

Genom Lönsam hälsa seminariet och hearingen om hälsobranschen – en tillväxtbransch har vi på ett bra sätt spridit information till lokala och regionala chefer/beslutsfattare om projektet och hälsobranschanalysen Frisk tillväxt i hälsobranschen. Vi har knutit kontakter och öppnat upp dörrarna för entreprenörerna i branschen gällande kontakter med politiker inom landsting och kommuner och med branschorganisationer. Vi har också stimulerat och underlättat till en dialog mellan små och stora företag, business to business, samt mellan beslutsfattare och branschföretagare.

Projektledaren har träffat näringslivscheferna i alla nio kommuner. Hon har genom dessa träffar informerat om och diskuterat med respektive chef hur hälsobranschen och tillväxtpotentialen ser ut i respektive kommun. Dessa kontakter har förmedlats till HälsoSam.

Företagare

Seminarierna resulterade även i att företagarnätverket HälsoSam fick fler medlemmar och ett antal intresseförfrågningar om medlemskap. Vidare känner sig HälsoSam stärkta av projektet och dess engagemang. HälsoSam har under hela projekttiden varit delaktiga i projektarbetet, vilket gjort att de fått ett större och bredare kontaktnät.

Forskning/utbildning

Mälardalens högskola har tack vare hearingen fått en idé om att starta en kurs i kvalitetskontroll av naturprodukter för bland annat hälsobranscheföretagare. En dialog med HälsoSam har inletts. Högskolan har även startat upp en ny kurs, Konstnärligt arbete för hälsa 15 poäng. Syftet med kursen är att ge kunskap om hur man kan använda ett konstnärligt skapande som hälsobefrämjande arbete. De ska dessutom starta upp ett program som heter Innovationer för hälsa och naturprodukter till hösten 2007.

Lika Villkor hade på sin nationella konferens, Regional utveckling på lika villkor, som mål att bidra till att öka tillväxten i länet genom en satsning på entreprenörskap för kvinnor. Tack vare Lika Villkor och dess arbete med de lokala resurscentra kommer projektet Jämställd tillväxt och strukturpåverkan, få fortsatt betydelse och verkan i samhället. HälsoSam liksom projektledaren för Jämställd tillväxt och strukturpåverkan redogjorde på Lika Villkors nationella konferens om respektive verksamhet. HälsoSam är, liksom de lokala resurscentra, ett nätverk som kommer att ta vid och arbeta vidare med kvinnors företagande och strukturpåverkan. Härigenom får projektet en naturlig fortsättning.

Hälsobranschanalysen Frisk tillväxt i hälsobranschen har blivit omnämnd och citerad i Arbetsrapporten Tema Arbetsliv av högskolan i Dalarna. Lokalt resurscentra i Västerbotten är intresserade av samverkan. Detta är ett bevis på att vi lyckats med spridningen.

HälsoSam har fått flera intresseanmälningar samt ett antal nya medlemmar tack vare projektets aktiviteter.

Spridning – direkta och indirekta kontakter

Det totala antalet personer som direkt har berörts och informerats om projektet uppgår till drygt 400 personer. Indirekt har drygt 5 000 personer berörts via mail, hemsidor, nyhetsbrev och intranät. Den massmediala spridningen har inte räknats in i ovanstående beräkningar.

Projektets aktiviteter publicerades och omskrevs i sju artiklar. Ett radio- och ett tv-reportage gjordes inför Lönsam hälsa seminariet. Spridningen har varit såväl lokalt som regionalt och nationellt.

Avslutningsvis

Arbetet med struktupåverkan har varit positiv. Vi har nått ut till många politiker/beslutsfattare, kommunföreträdare, chefer och branschorganisationer. Metoden och angreppssättet kan appliceras på andra branscher än hälsobranschen.

Genomförande av förändringar och innovationer är processer som oftast tar lång tid. Ett projekt som detta kräver givetvis en fortsatt bearbetning av attityder om hälsofrågor i samhället samt att nya stödformer för innovationer och entreprenörer skapas. Projektet har uppmärksammat och lagt en bra grund till ökad ekonomisk tillväxt genom att låta små och stora företag träffas, business to business.

Innovation handlar om förnyelse, tänka nytt och ”bryta ny mark” till nytta för individ och samhälle. Sjukvården har i alla tider haft ett ”monopol” på människors vård och hälsa. Genom att kartlägga och synliggöra hälsobranschen som ett komplement har vi kunnat påverka strukturerna lokalt, regionalt och nationellt. Vår förhoppning är att projektarbetet har lett till att fler har inspirerats till att arbeta med hälsobranschens positiva utveckling. Vi har gett branschen näring men den behöver omsorg för en fortsatt stark tillväxt!

Maria Lönnerek,
projektledare